Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt II.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

liter in actum approximatum, qa sicut operio substrie n solum dependeta nda substrali sed etiam ab vltimo, eig complemento saltem tanquam a conditione sine qua non, vt coutter dicta in tractatu de Incarnatione, ita etiam actio proueniens ab existente, a cuiusmodi debet dependere n solum ab eig nda sed etiam ab vltimo eig complemento, nempe ab inherentia, quare cum dicta accidentia in pocto sinto carent inherentia, nisi hant aliqum modum positiuum quo saltem aliter complcant, n poterunt agere nadliter, qd tt e contra communem sentum. Ad qualitates nae accidentia actua panis e vini remanentia in sinto inherere in quantitate tanquam in subto immediato, e ideo e vltimo completa in raone accidentis, ac proinde pte ~~adhuc~~ agere nadliter licet n hant vllum modum positiuum superadditum per consecrationem, quantitas a cum n sit actua, neq ht vllam inherentiam aut nullum modum existendi in sinto per se stans: quantitas ex superadditis sustentat e caat nadliter qualitates e reliqua accidentia & rei ea n sustentat nadliter in sinto, vel ht aliquem modum positiuum quo vltimo compleat vt pote eadem accidentia nadliter sustentare, sicut nda humana in Chro per subsistam Verbi vltimo completa nadliter operatur. Ad maiorem conclusionem care efficienter ac m adliter, ac proinde licet actio supponat in ea efficienti vltimum ipsig complementum in raone accidentis si ea sit pueens, vel in raone substie si ea sit substia, n tn caalitas madlis ~~et~~ supponit in ea madli vltimum complementum inherentiae e substia, sed: qa nda substialis madliter caat ipsam substiam, ~~nonne~~ neq tn huiusmodi caalitas madlis supponere et nam substialem vltimo completam, vnde si per miraculum a Deo n ignum separatum a propria substia conseruaretur, qd aliqui fieri pte concedunt, e approximaretur igni ignum ag recuperet calorem proinde ac si haberet propriam substiam, mirum igitur n e si etiam qualitas carens inherentia pote, madliter caare reliqua accidentia sinstalia, etiamsi nulla alia sit illi superadditi modo positiuus supplens inherentiam.

CAPVT II.

Quomodo accidentia Sacramentalia deinant continere Christi corpus et sanguinem?

Sicut n nisi panis e vinum consecrari pte, ita neq panis ac vini accidentia incipiunt continere Chri corpus e sanguinem nisi sufficiant ad conseruationem formae panis e vini, quare similiter dictum e qd quando ista accidentia

pro alteratione incipiunt non esse insufficientia ad conservationem formae panis et vini, tunc etiam desinunt continere Christi corpus et sanguinem, quia sicut vi consecrationis ea continebant prout erant accidentia panis et vini, ita eo ipso quo incipiunt esse insufficientia ad conservationem panis et vini consequenter desinunt esse accidentia panis et vini et incipiunt esse accidentia alterius substantiae, et eo non potest amplius continere Christi corpus vel sanguinem quae proinde desinit esse sub eisdem accidentibus succedente alia substantia quae generatur, quando a dicimus novam substantiam succedere, Christi corpori nolumus significare id fieri per conversionem corporis Christi in eam substantiam, quia revera tunc non fit talis conversio, siquidem Christi corpus non desinit esse in rerum natura, quod est necessarium ad conversionem substantialem.

Quaeres: quia ratione Christi corpori desinenti esse sub accidentibus post alia substantia succedere per generationem, cum non nulla substantia sed materia quae necessaria est ad generationem? Respondent Thomistae contra formam substantiae quae generatur in puncto casu educi de potentia quantitatis accipientis divinitus virtutem substantiae, ex quo sequitur quod de facto in rerum natura sint multae substantiae quae non stantes ex materia sed tantum ex quantitate et forma substantiali. Sed contra, quia ex substantia et accidente non potest fieri unum per se, ex quantitate et forma substantiali non fit fieri substantia quae est unum ens per se. Confirmatur: quia compositum et componentia habent esse eiusdem generis, quantitas cum non sit in genere substantiae non fit substantiam componere. Denique contra est, quia materia non de intrinseca et centrali ratione substantiae corporeae est, illius defectus non potest supleri per quantitatem.

Omittimus eorum responsionem qui ad praeiudicandam difficultatem negant hominem nutriri speciebus substantiis vel ex quibus generatur aliam substantiam ignem esse, huiusmodi enim responsio aperta reprehenditur experientia. Respondendum est igitur cum Suarez disp. 5. 3 sect. 3. pag. 195 cap. 2. alias Doctor, quando accidentia substantiae incipiunt esse ita alterata ut non amplius sufficiant ad conservationem formae panis et vini, tunc statim desinunt esse sub illis corpus Christi vel sanguis, et Deus ibidem creet modum eis quia quantitatem panis aut vini cum qualitatibus quae tunc ipsi inhaerent per quas eadem materia ultimo ut disposita ad receptionem formae substantialis succedentis, hanc vero formam in illo instanti vel tempore, quo creatur materia producit illud idem agens quod eam produxisset si ibi prius fuisset substantia panis aut vini. dixi vel tempore, an quando combaritur hostia tunc sicubi forma ignis successive producitur, ita etiam materia eiusdem ignis successive creari debet. Quod si quaras: an materia quae creatur illi eadem numero cum illa quae per consecrationem fuit destructa, id quidam, ut Suarez loco citato et alii, velle esse eandem numero; alios vero negare, quos nos sequimur, quia non probabilis ratio ~~secundum~~

produc-

productionem rei n̄ destructa, vt pt̄ ex eo q̄ n̄ unquam fuerit destructa
fuerit eadem numero.

Dices: eadem numero quantitas & alia accidentia quæ fuerunt in Sacramento & in mātāpanis perseverant recedente Christi corpore v.g: quantitas & exigunt idem numero subiectum & n̄ aliud & iuxta eorum exigentiam debet reproduci eadem numero mātā. Sed quantitatem & alia accidentia separabilia a mātā ex se & de indifferentia ad hanc & illam numero mātām, ac proinde n̄ magis exigunt illam numero in qua prius erant quam aliam, & quamuis ex natura sua n̄ transmigrent de subō in subō, q̄a cum pendeant a subō n̄ possunt naturaliter ab eo separari quin destruantur, secus tn q̄ cum naturaliter fuerint separata a primo subō perinde illus & q̄ reponantur in primo vel in alio subō, cum illus ag bonum sit de n̄ hoc subō aliq in illo. Quodcumq tn q̄ si quis asserat accidentia ex sua producuoque & determinata potentia ad hanc mātām quam ad illam is coherenter debet asserere eandem numero mātām a Deo reproduci.

Quares 2do: q̄nam agens vniat quantitatem & reliqua accidentia sacramentalia mātā de novo producta? Sed quantitatem poni a Deo solo in illa mātā, q̄a agens naturale n̄ hāt, ex ipsis verbis Sanctorum quam recognoscimus, vim productiuam quantitatis neq hāt vim efficiendi ~~eam~~ illam inhærentem in mātā, quaqq affirmandum & a Deo solo poni in mātā quantitatem sacramentalem & ea mediante reliqua accidentia, quæ pt̄ dix mus, natura sua immediate inhærent quantitati, qui vero docent ea accidentia, ex sua natura immediate inhærere in mātā tenentur asserere ea ita a solo Deo introduci in mātām de novo creatam, q̄a licet agens naturale possit vnire accidens mātā illud educendo de potentia passiua eiusdem, n̄ tn hāt vim vniendi mātām accidenti iam producto & existenti separato a mātā, facta a. introductione accidentium in mātām eo ipso remanet mātā disposita ad suam substantiam cuius dispositiones et eadem accidentia, ac proinde si ignis v.g: agebat in species sacramentales vt eas tandem combureret, calor & reliquæ dispositiones ad suam ignis geniti productæ ab igne existente, licet non ab obiecto a solo Deo fuerint introductæ in mātām, poterunt tn vt instru eiusdem ignis agere in productionem ignis, præsertim cum eadem dispositiones quoad vltimum cuius lementum suæ entitatis fuerint productæ ab eodem igne præexistente.

Ex dictis obiter colligitur q̄ licet dicta accidentia temporis durante quidem neq mātā creadem, n̄ tn eandem prædam tempore vel mātā præcedunt in radice vltima dispositionis ad suam substantiam siquidem in radice vltima dispositionis ab ipsa mātā quam disponunt dependent immediate immediate, ac proinde eadem accidentia n̄ in instanti incipiant habere radicem dispositionis, vt contingit cum ex putrefacto generatur vermis v.g: proeodem instanti temporis prius illigitur & mātā de novo producta,

quam

quam ipsa accidentia illigant habere rationem ultimae dispositionis ad formam substantialem consequentem.

Quaeres denique: an per commixtionem specierum vini consecrati cum alijs liquoribus, ut cum aqua vel vino non consecrato, Christi sanguis desinat esse sub speciebus?

Advertendum est pro solutione certum esse quando cum speciebus consecratus miscetur aliquis liquor tunc non permisceri cum Christi sanguine, ut patet ex cap. 6. §. quaesivisti de celebratione Missarum. ratione, quia ea quae permiscentur debent dividi secundum minutissimas sui particulas et secundum eas confundi, hoc a. non potest convenire Christi sanguini existenti sub speciebus vini, cum totus sit sub qualibet vel minima parte illarum, quare cum quaeritur: an cum speciebus vini consecrati possit permisceri alius liquor est precise sensus: an possit permisceri cum illis solis non vero ut etiam permisceatur cum Christi sanguine. Rursus adverte tripliciter posse duo misceri inter se. primo ita ut utrumque physice retineat suam naturam ut contingit cum pulvis aureus miscetur cum argenteo. dixi physice, quia potest contingere ut physice retineat suam naturam et nihilominus fiat mutatio in tertium moraliter distinctum vel unum solum moraliter mutetur in alterum, sicuti supradictum est aquam ita posse misceri vino ut physice manens moraliter tantum in ipsum convertatur. 2do ita ut unum mutetur in aliud non solum moraliter sed physice. 3tio ita ut utrumque convertatur in 3tium non solum moraliter sed physice diversum. his praemissis.

Ro quaesito et dico primo non potest sub speciebus vini consecrati liquor unus ita permisceri ut species vini consecrati convertantur etiam physice in eundem liquorem vel ambo transeant in tertium physice diversum ab utroque et nihilominus Christi sanguis maneat sub speciebus. conveniunt cum D. Thoma q. 77 art. 8 quorum nonnulli universaliter negant vino consecrato posse permisceri liquorem ullum remanente Christi sanguine. ratio nostrae propositionis est, quia destructis accidentibus necessarijs ad consecrationem formae vini necesse est Christi sanguinem desinere esse sub illis, ut patet ex dictis, eo a. ipso quod species similes vini et liquor permixtus transeunt in unum 3tium physice diversum necesse est accidentia vini esse destructa in ratione dispositionis sufficientis ad conservationem formae vini.

Dico 2do. speciebus vini consecratis potest aliquis liquor ita misceri ut Christi sanguis adhuc remaneat sub istis speciebus. ita Suarez disp. 57 sect. 4. Vasq. disp. 195 cap. 4. et alij multi apud eosdem. ratio est, quia sicut cum vino infunditur aliquid aquae non statim aqua physice vertitur in vinum, ut supra diximus, similiter fieri potest ut liquor aliquis speciebus vini consecratis misceatur absque eo quod species vini physice convertantur in eundem liquorem vel in aliquid 3tium, ut censendum est contingere quando

Graeci

dicty Graci vino consecrato permiscent aquam calidam, et tunc qa remanent accidentia sufficientia ad conservacem ipsi vini, ideo etiam retinent nubes sanguinem Christi et quamvis eorum sint in minori proportione respectu liquoris et mixti videantur secundum externam speciem moraliter mutari in eundem liquorem, qa scilicet res non dignoscit species vini ab eodem liquore sed tm accidentia eiusdem liquoris percipiunt, hoc tm non impedit quo minus illa species sint mta sua sensibiles vt tales sint, et ideo possunt etiam significare eodem modo qualem quam prius separata a solito liquore simpliciter et absolute significabant. ex his a. pt videntur dicendum si contingat liquorem miscere secum intalibus vini vta vt eadem species et liquor admixtus conversa sint in alio ztium.

Objices ex Arte: accidens non pt miscari substantiae, falsa et doctrina supra tradita. Sed quamvis in hoc casu quantitas sive accidentia misceantur per modum substantiae et tanquam per se existentia, non tm vt inhaerentia vel perinde habent rationem accidentis permisceatur cum substantia liquida, Artes, a. loquitur de accidente realiter considerato sive prout habet rationem accidentis.

Addendum est a. qd si species vini consecrati liquori admixto v.g. aquae praedominentur secundum quam virtutem actiuam et aliquam earundem aquae particulam destruat, qd fieri potest supra dictum esse probabile, tunc illa particula commutetur tm in Chri sanguinem ex vinum. ratio est, qa per verba consecrationis consecrari potuit solum mta presens, particula a. illa, aqua tunc non erat presens imo neq erat mta qa tunc non erat vinum, species a. consecrata, non potest aliam mtam consecrare, qa non ex sed tm verbis consecrationis data est huiusmodi vis, negata. revocatio verborum consecrationis non potest retinere consecrationem in specie sive Chri corpus sub eadem circa quas versata est verba, non tm pt verificare alias species distinctas ab ys circa quas eadem verba versata sit, vt constat, et ideo non pt nouam mtam consecrare.

Dices: si pars aquae non benedicta cum benedicta misceatur tota virtute benedictionis prioris manet benedicta, vt colligitur ex cap. 3 de consecrat. Eccle vel altaris et, etiam idem dici pt de particula illa aquae conversa. Sed negando seq: ratio disparitatis est, qa Eccla potuit et voluit benedictionem aquae a se institutam extendi ad partes aquae admixtas postea, sive voluit eas fieri benedictas solum per contactum sive prexationem cum alia aqua benedicta, consecratio a. symbolis fit per eandem transmutacem et supranaturalem actionem, ac quam effiuem operam sola verba consecrationis habent vim et efficientiam ubi a Deo creantur.

Disputatio VI.